

Q. Discuss the contributions of Peshwa Baji Rao I to the rise of Maratha power in North India.

"Two personalities loom large in the history of the Marathas, Shivaji, the founder of the independent Maratha Power and Peshwa Bajirao I, the founder of their empire. They tower head and shoulders above their contemporaries: their policies and actions completely influenced and moulded the shape of things to come."

[Rf: V.G. Dige, Peshwa Bajirao I & Maratha Expansion, Karnatak Publishing House
Bombay, 1944, p. 1]

The Marathas entered the northern provinces of the empire in the first decade of the 18th century: a measure adopted in the early stages of the struggle as a counterpoise against the Mughal attacks on their bases, this northward drive gained in momentum as the century advanced. In Peshwa Bajirao I the policy of northward expansion found its most fearless champion: he realized full well the weakness of the empire, the levity of its rulers, the incompetence and corruption of its officers, and made a bid for the overlordship of Hinduism.

Bajirao I, the second Peshwa (1720-1740) was appointed to the office in succession of his father Balaji Vishwanath by Raja Shahu. The Raja generally kept himself in

the background and the administration of the Maratha dominion was actually carried on by the Peshwa Bajrao I. Bajrao I thought of establishing a Hindu Empire (Hindus-pad - Padshahi) in place of the Muslim Mughal Empire. He therefore decided to carry the victorious arms of the Marathas into the Northern India so that they might "strike at the trunk of the withering tree".

Peshwa Bajrao I invaded Malwa in 1723 and conquered Gujarat with the help of the local Hindus in 1724. But his policy of expansion in northern India was opposed by a section of the Marathas who found a leader in Trimbak Rao Shinde, the senapati or Commander-in-Chief of the Maratha kingdom. Bajrao I defeated and killed Shinde in the battle of Dhaboi. He also made an agreement with the Nizam in 1731 by which the Peshwa was to be free to extend his power in North and the Nizam in South India. Bajrao I was without any rival at home and the control that Raja Shahu exercised over him was nominal. In this circumstances Bajrao I easily made the Peshwarship hereditary in his family and resumed his plans for expansion in Northern India.

He allied himself with the Rajput ruler of Amber as well as with

the Bundelas, and in 1737 he marched at the head of Maratha army to the vicinity of Delhi. Emperor Mohammed Shah (1719-1748) in alarm called in the Nizam of Hyderabad who in violation of the treaty made in 1731, sent an army to North India to resist the further advance of Bajirao I. The Peshwa defeated the Nizam's army in a battle near Bhopal and forced him to make peace by a treaty which left to the Marathas not only Malwa but also the territory lying between the Narmada and the Chambal. This treaty was confirmed by the Emperor and Maratha supremacy was thus established over a large part of Hindustan.

In 1739 Bajirao captured Salsette and Barsoi from the Portuguese. But Bajirao had to confront constant opposition from the Marathas many of whom, especially those belonging to the group who were envious of the power of the Brahman Peshwa. In order, therefore, to counterbalance the influence of the hereditary nobility Bajirao I created a new nobility from amongst his own supporters and invested them with the administration of large parts of the new conquered Maratha dominions.

This year founded the Maratha confederacy consisting of the Sindhis of Gwalior, the Gaekwad of Baroda, the Holkar of Indore and the Bhonsle of Nagpur, all of whom held large territories. They also upheld the

power of Bajirao I and contributed much to the reexpansion of the Maratha power. But they also formed the nucleus of a feudal body which was ultimately sure to bring division and disintegration amongst the Marathas. If Bajirao I had lived for some years more he might have taken remedial measures. But he died in 1740 at the age of 42. His death was, as events proved, a sad blow to the cause of Hindu independence. According to J. N. Sarkar, "In the long and distinguished galaxy of Peshwas Baji Rao Ballal was unequalled for the daring and originality of his genius and the volume and value of his achievements. He was truly a Carlylean Hero as King or rather as 'Man of Nation'.

"मूर्खी भिन्नेया तुमा करिकारी- काहीने रोट्रत
 लेन्टिल्स घट्टीप्पः गेडेने चित्रानि, चिन्हा तवाचारद्वारा लकडे
 अदेव द्वारा पूर्ण जातिटे इस्टिंट-कृष्णप्रिया एव; गेडे एडेने
 कृष्णाने लेन्टिल्स शेषा वाणिज्यात-, चिन्हा छिनेने तवाची-
 अचानकारा लेन्टिल्स, दंडा काटिं और मारद्वारा लाई
 लेन्टिल्सलेना दर्दू तुम्ही आ-कृष्णप्राया चामद्दु-उमड्दीर
 अमारीत लेन्टिल्स लेन्टिल्स, उत्तुन्नी- वीट-चिन्हीवाय पूर्ण
 ३ लांगरपीटे लडे असित लांगरपीटे इस एकू लडे लडवालीकाब
 लेन्टिल्स वीट-लेन्टिल्स ३ लांगरपीटे लूज सूच गोडे मालुपाल
 लेन्टिल्स-लेन्टिल्स," - V. G. Bingle.

कृष्ण-काटि, लेन्टिल्स लाचारद्वारा लेन्टिल्स ट्यूनलावटे-
 अलंकार लेन्टिल्स लेन्टिल्स, लेन्टिल्स लडे अन्नलालिक अपर्याप्त
 हुयलालेर लेन्टिल्स लेन्टिल्सपूर्ण लेन्टिल्सहित्याक्षर हुयला लेन्टिल्स
 उल्लेखत्वाते लेन्टिल्सपूर्णपूर्ण लेन्टिल्स हुयला, लेन्टिल्सपूर्ण-
 हुयला-हुयला-लेन्टिल्स-लेन्टिल्स- अभासाधर्या उत्तराखण्डा लांगरीक
 लेन्टिल्स / लूसी-लूसी-हूम्हा, उल्लेखत्वाते हुयला चाल्लात्तर
 हुयलात्तरेलीला असा वाणीकाळे हुयला त्वयटे रल्लाहिंदिला, लेन्टिल्सपूर्ण
 हुयला कार्यपालद्वारा हुयला लेन्टिल्सपूर्णपूर्ण, लेन्टिल्स ३
 लूपीपूर्णपूर्ण हुयले लूपीपूर्णपूर्ण-पूर्णपूर्ण, लूपीपूर्ण
 लेन्टिल्स-लेन्टिल्स ३ लेन्टिल्स-लेन्टिल्स हुयले उल्लेखत्वाते
 हुयला लेन्टिल्सलेन्टिल्स लेन्टिल्सपूर्णकालिमाले तुरंग लाडे
 लेन्टिल्सपूर्ण ।

वालावात- वालावात- चालाकी- लिंगलालात- हुयला
 उल्लेखत्वात-लेन्टिल्स लूपीपूर्णपूर्ण-पूर्णपूर्ण वालाकीपूर्ण (१९२०-
 -१९५०) लूपीपूर्णपूर्ण-लूपीपूर्णपूर्ण लूपीपूर्णपूर्ण, असा
 वालावात- वालावात- काल्लात्तर लूपीपूर्णपूर्ण लूपीपूर्ण वालावात
 लेन्टिल्सपूर्ण लूपीपूर्णपूर्ण लूपीपूर्णपूर्ण लूपीपूर्णपूर्ण, असा,
 असा वालाकीपूर्णपूर्ण उल्लेखत्वाते लूपीपूर्णपूर्ण लूपीपूर्णपूर्ण-
 उल्लेखत्वाते हुयले लूपीपूर्णपूर्णपूर्ण लूपीपूर्ण- लूपीपूर्ण- लूपीपूर्ण- लूपीपूर्ण

ಇನ್ನು ಕಣ್ಣ ಬಿಟ್ಟಂತ್ರು, ಗಾಯ- ರಾಜೀವಿಗೆ ಪ್ರಯೋ
ತೆಲ್ಲಾಗು ಏಷಿ ಶುಪಲಾಯ ಲ್ಲಿಯಾಡ್ವೆನ್‌ನ ಅಳವಣಿಗೆ
ರಣಿತಿಷ್ಣಾರ್ಥ ತಬ್ಬಾ ಬೆಣಾದ ಹೊ ಡೆಂಪ ನ್ಯಾಯ- ತಬ್ಬಾ
ಯಾರಿಂದು ಅರ್ಥಿತ್ತಾ- ತಬ್ಬಾ, ಮೊದಲ ರಾಜೀವ್ ಸಂಘರ್ಹ
"ಎತ್ತ ಯಾನ ಶ್ರೀಕಿರ್ತಿ ಜೊರಡು, ಏನ ಶ್ರೀಕಿರ್ತಿ ಏ ನ್ಯಾಯ
ಂ ಮಾತ್ರಾ ಏತ್ತ ಶ್ರೀಯ- ತಬ್ಬಾ" ('strike at the trunk
of the withering tree')

ದೇಹಾನ್ಯಾಸ ಮೊದಲ ರಾಜೀವ್ ಅರ್ಥಿತ್ತಾ ಅಳವಣಿಗೆ
೧೯೨೦ರ್ಶಿ: - ಹಾಲ್ ಅರ್ಥಿತ್ತಾ ಶ್ರೀಯ ೩ ಏ೯೨೪ರ್ಶಿ: - ಶ್ರೀಯ
ಶ್ರೀಕಿರ್ತಿ ಪ್ರಾಯಾಂತರ್ಯ ಶ್ರೀಕಿರ್ತಿ ದಳಂ ಕಾರ್ಯ, ದೂರ ಕೆಂಪ
ಭೃತ್ಯಾಂಕಾಲ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತರಾಂಶಿ ಸಮಾಖ್ಯ ಇಲ್ಲ
ದೇಹಾನ್ಯಾಸ ತೆರ ವರ್ಣಣ ಮಾತ್ರಾ- ದಳಾಳ್ಯ ೩ ಮಾನಾಂಶಿ
ಸಿಹಿಕ ಶ್ರೀ- ಕ್ರಿಷ್ಣಾದ್ವರ್ತ ವಿರ್ಧಾರ್ಥಿತ್ತಾ, ಶಿಂಕಾದ ಶ್ರೀ ಕ್ರಿಷ್ಣ
ಶ್ರೀನಿಮ್ಮಿ ಶಿಕ್ಷಿ- ಪಾತ್ರಾ- ಶ್ರೀಜೀಗಡೆ ತೋಳಾರ್ಥಿತ್ತಾಂತರ್ಯ ೩
ಅಂತರಾಂಶಾಂಶಿಕ ಶ್ರೀಯಾಂಶಿ ಶಾಪ ಕ್ರಿಯಾ ರಾಜೀವಿಗೆ ಪ್ರಯೋ
ಕಿರ್ತಿ- ಯಾಸಾಕ್ತ ಕಾರ್ಯ, ೬೨೨ ರಾಜೀವ್ ಶ್ರೀ- ಪ್ರಾಯಾಂಶಿ-
ದಳಾಳ್ಯ ಭೃತ್ಯಾಂಕಿತ ಕಾರ್ಯ ಏರಿ. ಸಿಹಿಕ ಶ್ರೀಯ ಶ್ರೀಯ- ( )
ಸಿಹಿಕ ಶ್ರೀ- ಕ್ರಿಷ್ಣಾದ್ವರ್ತ ಶ್ರೀಯ ೧೯೦೫ರ್ಶಿ, ಶ್ರೀಕಿರ್ತಿ ಶ್ರೀ- ಇಲ್ಲ,
ಶ್ರೀಕಿರ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾಂಶಿ; ಮೊದಲ ರಾಜೀವ್ ಸಾರ್ವಾನ ತೆರ-
ಗಾರ್ತಾತ ಸಾರ್ವಾನ ಶಾಸ್ತ್ರಾದ್ವಾ- ಶ್ರೀಯಾ ವಿಲ್ಲ,
ರಂಧ್ರಿ ಪ್ರೋತ್ಸಿದ್ಧ ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾಂಶಿ- ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾ ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾ ಸರ್ವಾಂಶಿ
ಶ್ರೀಯಾ ವಿಲ್ಲ, ಕಾರ್ಯಾದ್ವರ್ತ ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾ ಶ್ರೀಯ ೩ ಉತ್ತರಾಂಶಿಕಾರ
ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾ ಅಂತರ್ಯಾ- ಕಾರ್ಯ ಅರ್ಥಿತ್ತಾಂತರ್ಯ ೩ ಶ್ರೀಯ- ೨
ಶ್ರೀಯಾ ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾ ರಾಜೀವ್ ಶ್ರೀಕಿರ್ತಿ- ಶಾಪಾಂಶಾಂಶಿ ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾ
ರಂಧ್ರಾಂಶಿತ್ಯಾ, ಶ್ರೀ- ಶ್ರೀ- ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾ- ಶಾಪಾಂಶಾಂಶಿ- ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾ
ತೆರ ಶಾಪಾಂಶಾಂಶಿ ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾ ಶಾಪಾಂಶಾಂಶಿ ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾ- ೨
ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾ ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾ ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾ- ಅಂತರ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾದ್ವರ್ತ ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾ,

ರಾಜೀವ್- ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾ ಓ ಶ್ರೀಯಾಂಶಾಂಶಿ ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾ
ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾ ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾ- ಅಂತರ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಾದ್ವರ್ತ ಶಿಕ್ಷಿತ್ಯಾ, ಏರಿ. ೧೯೬೭ ಶ್ರೀ.

ಂದ್ರ ಅನುಭಬ ಮಾತ್ರಾ- ಗಾಳಿ- ತ್ವರಣಾತ್ಮಕ ವಾಕ್ಯಾನ್ವಯ- ಶಿಖಿಸ್ತು ಇರು
 ಕಾಣಬಹುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೀಗೆ, ಶಿಖಿಸ್ತು ಅಂತಾಗೆ ಕಾಣುವುದು ಜ್ಯೋತಿ (೧೯೬೨-
 ೧೯೪೬) ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರ ರಷಿಯಾದಲ್ಲಿ ಇದು ಯಾವ ವಾಕ್ಯಾನ್ವಯದಲ್ಲಿ
 ರಚಿತ ಕಾರ್ಯ- ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ರಾಯ, ಉತ್ತರಪ್ರಾಂತ ಸುರಂತ್ರೆ- ೧೯೭೯ಶ್ರೀ. ಅಂಬಾ
 ವಾಕ್ಯಾನ್ವಯದ ಯಾವ ಕ್ಷಿತಿಬ್ರಹ್ಮ ಇದು, ದೃಷ್ಟಿಯಾದ ಪ್ರಾರ್ಥ- ಯಾವ ವಾಕ್ಯಾನ್ವಯ-
 ರಷಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ರಾಯ ಓ ಚಿಕಿತ್ಸಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥ- ಕ್ಷಿತಿ- ಪ್ರಾರ್ಥ (೧೯೬೯ಶ್ರೀ.)
 ಅಂಬಾದಿನ ಕ್ಷಾತ್ರ- ರಾಷ್ಟ್ರ- ಕಾರ್ಯ, ಕ್ಷಿತಿ- ಕಾರ್ಯಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ
 ಅಂಬಾದಿನ ಏಧಿನಿ- ವಿಕ್ರಿಪತ್ಯಾಂಶದಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷಾತ್ರದ ಅಧಿಕಾರಿ
 ಎಂಬೆಂದು, ಪ್ರಾರ್ಥ- ಕ್ಷಿತಿ- ಕಾರ್ಯ ಕಾರ್ಯ- ಅಧಿಕಾರ- ಪ್ರಾರ್ಥಿತ
 ಅಂಬಾದಿನ ಇದು, ಈ ಅಂಬಾದಿನ ಲ್ಯಾಂಗಡೆ ವ್ಯಾಜ- ಶಿಖಿಸ್ತು ಕ್ಷಿತಿಗೆ ಇದು
 ಅಂಬಾದಿನ ಇದು,

ಹಂತ್ರುರ್ವಾಕ್ಯಾನ್ವಯ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆ ಶ್ರೀ. ಅಂಬಾ ವಾಕ್ಯಾನ್ವಯ-
 ಶಿಖಿಸ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಾತ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿ ಓ ಶಾಖಾಸ ದ್ವಿಧಾ ಕಾರ್ಯ, ಗರ್ವ ಕಾಣಿಸ್ತು
 ಕಾರ್ಯಾಂಶ- ಶಿಖಿಸ್ತು ಕಾರ್ಯ- ಕ್ಷಿತಿ- ಶಿಖಿಸ್ತು ಕಾರ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿ
 ಇದು, ಕ್ಷಾತ್ರಾಂಶ: ಉತ್ತರಪ್ರಾಂತ ಕ್ಷಿತಿ- ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆ, ಗರ್ವ ಪ್ರಾರ್ಥ
 ಅಂಬಾದಿನ ಅಧಿಕಾರಿ ವಾಕ್ಯಾನ್ವಯ- ಶಿಖಿಸ್ತು ಓ ಉತ್ತರಪ್ರಾಂತ
 ಅಂಬಾದಿನ ಕಾರ್ಯ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ರಷಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಾಂಶಾಂಶ ಕಾರ್ಯ- ಕ್ಷಾತ್ರ-
 ವಾಕ್ಯಾನ್ವಯದ ಕಾರ್ಯ ಇದೆ; ಪ್ರಾರ್ಥ- ಕ್ಷಾತ್ರಾಂಶ ವಾಕ್ಯಾನ್ವಯದ ಕಾರ್ಯ-
 ಶಿಖಿಸ್ತು ಕಾರ್ಯ ಇದೆ, ಕ್ಷಾತ್ರ: ಕಾರ್ಯ- ಶಿಖಿಸ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಏಧಾನ ದ್ವಿಧಾ ಕಾರ್ಯಾಂಶ
 ಅಂಬಾದಿನ ಇದು, ರೈಫ್ರೆರ್ ಪಿಟ್ಟಿನ್- ಕಾರ್ಯಾಂಶ- ಪ್ರಾರ್ಥಿತ ಇದು,

ಅಂಬಾದಿನ- ರಾಯ ಹೀಗೆ ಇದು, ಕಾಣಿಸ್ತು ವಾಕ್ಯಾನ್ವಯ- ಕ್ಷಾತ್ರಾಂಶ
 ಅಂಬಾದಿನ ಕಾರ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಂಶ, ಕಾರ್ಯಾಂಶ ಗಾಯಾಕ್ಯಾತ, ಶಿಖಿಸ್ತು
 ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಓ ಎಂಬಾದಿನ ಕಾರ್ಯಾಂಶ- ಕಾರ್ಯ ಕಾರ್ಯಾಂಶ
 ಹೀಗೆ, ಪ್ರಾರ್ಥ ಅಧಿಕಾರ- ವಾಕ್ಯಾನ್ವಯದ ಪ್ರಾರ್ಥಿತ ಕಾರ್ಯ-
 ಕಾರ್ಯ- ಕಾರ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಕಾರ್ಯಾಂಶ ಕಾರ್ಯ- ಕಾರ್ಯಾಂಶ- ಕಾರ್ಯ-
 ಕಾರ್ಯ- ಕಾರ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅಧಿಕಾರ ಅಧಿಕಾರ ಅಧಿಕಾರ- ಕಾರ್ಯ-

ଜେଣ୍ଯ କୁରାଟେ, ଚିତ୍ରପତ୍ର କୋଣ ୫୨ ମୀଟ୍ ଅଥବା ୧୯୮୦ ଟଙ୍କା !
ତେଣୁ କୁରାଟେ କହିଲା - ଓ କେବଳରେ କାହିଁ ଉପରି, କେବଳରେ -
ଏହେ ବାହାନ କିମ୍ବା କେବଳରେ କାହିଁ ଉପରି, ଅତିରିକ୍ଷା ଅବଳମ୍ବନ୍ତୁ
ହେଉ, "ଅଛିବୁନ୍ଦି-ରଖନ୍ତୁ କୁରାଟେ କାହିଁ କାହିଁ - ବାହାନ କିମ୍ବା
କେବଳରେ କାହିଁ କାହିଁ - କାହିଁ-କାହିଁ-କାହିଁ-କାହିଁ-କାହିଁ-କାହିଁ-
କାହିଁକାହିଁ କିମ୍ବା କାହିଁ-କାହିଁ, ଯା ତେଣୁ କାହିଁ-କାହିଁ-
କାହିଁ-କାହିଁ"